

Saksbehandler: Jan Håvard Frøyland

Kommunedirektør/rådmann: Vibeke Vikse Johnsen

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
133/22	Formannskapet	05.12.2022

Høringssvar NOU 2022: 10 Inntektssystemet for kommunene

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Formannskapet tar høringssvaret til etterretning og ber kommunedirektøren å sende det inn på vegne av Karmøy kommune.

Formannskapet 05.12.2022:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

FSK- 133/22 Vedtak:

Formannskapet tar høringssvaret til etterretning og ber kommunedirektøren å sende det inn på vegne av Karmøy kommune.

Saksutredning

Innledning

For Karmøy kommune vil forslaget fra inntektssystemutvalget gi en reduksjon i de frie inntektene på -5,8 mill. kroner. I denne endringen utgjør effekten av PU-kriteriet en reduksjon på -11,7 mill. kroner. Dette er foreslått kompensert gjennom en økning i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester. Hvordan dette slår ut vil dermed være avhengig av hvor mange og i hvilken grad toppfinansieringen vil slå inn for de som kommer inn på PU-kriteriet. Det er dermed knyttet noe usikkerhet til hvordan forslaget fra inntektssystemutvalget totalt sett vil slå ut for Karmøy kommune.

Karmøy er en lavinntektskommune. I kommunens handlingsprogram for 2023-2026 er det vist til at Karmøy kommune har 167 mill. kroner lavere frie disponible inntekter enn dersom disse inntektene var lik gjennomsnittet. Kommuneproposisjonen for 2023 viser at det generelt er kommuner med mellom 20 000 og 50 000 innbyggere som generelt har de laveste inntektene. Dette skyldes ofte at disse kommunene faller utenfor regionalpolitiske tilskudd og andre særordninger i inntektssystemet. Det er derfor av betydning at diskusjoner om inntektssystemet ikke bare blir fokus på endringer i ulike særordninger som berører kommunene, men også om den

totale fordelingen i systemet.

Lenke til KS sin presentasjon av utvalget sitt forslag [her](#).

Forslag til høringsuttalelse

Karmøy kommune vil ikke kommentere alle enkeltpunktene i utvalgets forslag, men er opptatt av at de overordnede prinsippene som legges til grunn i inntektssystemet, må gjøre alle kommuner i stand til å tilby sine innbyggere likeverdige og gode kommunale tjenester.

Utvalget peker på at utviklingen har gått i retning av statlig styring og større vektlegging av like tjenester, på tvers av kommunene. Utvalget argumenterer godt for behovet for økt utjevning i inntektssystemet som følge av stadig flere innslag av bemanningsnormer, detaljstyring gjennom lovverket som griper direkte inn i kommunens egne prioriteringer, muligheter til å gi tjenester i tråd med befolkningens ønsker og behov og med at regelverket styrer ressursbruken. Karmøy kommune støtter utvalget i denne vurderingen, men mener at dette i for liten grad har blitt hensyntatt i forslaget til revidert inntektssystem. Når det vurderes argumentasjon for å beholde ulike særtilskudd og særordninger, så bør det etter Karmøy kommunes vurdering tas i betraktning at det er få som forvarer at tjenestetilbudet reelt skal være så forskjellig kommunene i mellom. Karmøy kommune mener derfor det er behov for å vekte likeverdige tjenester til innbyggerne høyt, og at målet derfor må være økt utjevning i inntektssystemet

Det er i perspektivmeldinger lagt til grunn at handlingsrommet i offentlige budsjetter vil bli trangere i årene fremover, og det vil være behov for effektivisering også i kommunal sektor. Det er grunn til å anta at effektiviseringspotensialet er størst i de kommunene som har høyest inntekter. Dette mener Karmøy kommune også er et argument for mer utjevning over tid i inntektssystemet.

Karmøy kommune er positive til utvalgets forslag om å halvere den kommunale andelen av formuesskatten, og erstatte det med å øke inntektene fra skatt på alminnelig inntekter. Hensikten er å redusere forskjellene i skatteinntektene mellom kommunene og bidra til et mer stabilt skattegrunnlag. I tillegg til at formuesskatten er skjevt fordelt mellom kommuner, varierer den også mer fra år til år enn skatt på alminnelig inntekt. Denne variasjonen kan være utfordrende å styre etter for en kommune med store faste og dermed bidra til mindre tillit til den økonomiske forvaltningen i kommunene.

Utvalget foreslår reduksjon i regionalpolitiske tilskudd og i skjønnstilskudd. Utvalget argumenterer med at det viktigste regionalpolitiske virkemidlet i inntektssystemet er at mest mulig av rammetilskuddet fordeles etter de faste kriteriene i inntektssystemet. Karmøy kommune støtter utvalget sitt forslag om å redusere det regionalpolitiske tilskuddet og skjønnstilskuddet, da både de aller største og de minste kommunene som får mest av disse tilskuddene, oftest også har høyest utgiftskorrigerte inntekter.

Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester er en viktig ordning for kommunene. Ordninger er i dag et øremerket tilskudd utenfor inntektssystemet. Inntektssystemutvalget peker på at det bør vurderes å innlemme deler av dette tilskuddet i rammetilskuddet. Karmøy kommune er skeptisk til dette. Det har over tid vært en utvikling med voksende behov for ressurskrevende tjenester til innbyggere under 67 år. Denne utviklingen fanges etter kommunens syn ikke opp av inntektssystemets kriterier slik det er i dag. Dagens ordning innebærer at det er en kostnadsdeling mellom stat og kommune for denne trenden, selv om ordningen over tid er svekket noe slik at kommunens andel av kostnadsveksten til disse tjenestene har økt. Karmøy kommune er generelt positiv til å bruke inntektssystemet fremfor øremerkede tilskudd, men det må da sikres

mekanismer som sikrer at vekst i utgiftsbehovet også fanges opp i inntektssystemet. Karmøy kommune er bekymret for at en innlemming av dette tilskuddet nå vil innebære at kommunesektoren i enda mindre grad vil få dekket økte utgiftsbehov til disse tjenestene. Innenfor dagens ordning ønskes det heller at ordningen utvides til å omfatte brukere som kommer inn i ordningen før 67 år, også omfattes etter fylte 67 år.